

A tanyai iskolák fejlesztéséről szóló javaslatot tárgyalta a nemzetgyűlés.

Vihar volt ismét a belügyminiszter beszéde alatt.

Budapest, február 11. A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra előtt néhány perccel nyitotta meg Scitovszky Béla elnök.

Az elnöki előterjesztések után bemutatja a Háznak a frankhamisítási ügyben kiküldött parlamentális bizottság elnökének átiratát, amelyben arról értesíti, hogy valamelyik képviselő a párisi *Matin*, valamint a bécsi *Abend* című napilapok február 5-iki számában megjelent közleménnyel kapcsolatban a titkos jellegű bizottsági tárgyalások tekintetében fennálló titoktartási kötelezettséget megszegte. Minthogy a bizottság a gyanú kérdését maga is tisztázni óhajtja, a bizottság elnöke átiratában arra kéri az elnökséget, hogy az ügyben indítsa meg az eljárást; erre vonatkozóan tegyen javaslatot a nemzetgyűlésnek. Elnök a házszabályok értelmében azt javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy utasítsa a mentelmi bizottságot az ügy megvizsgálására. A nemzetgyűlés az elnök javaslatát elfogadja.

Az elnök ezután rendentartatja Farkas Istvánt, aki a keddi ülésen Olaszország belügyi viszonyait említtette oly módon, amely a parlament nemzetközi illetet sérti. (Nagy zaj.)

Majd Rakovszky Iván belügyminiszter szólal fel. (A szocialistáknál kórusban kiáltják a belügyminiszter felé: Mondjon le! Mondjon le!)

Esztergyálos: Most fogja a belügyminiszter ur bejelenteni a lemondását.

Rakovszky belügyminiszter: Tegnap Hegyemegyi Kiss Pál Vázsonyi Vilmos mentelmi jogának megsértését jelentette be. Azt mondta a képviselő ur, hogy a belügyminiszter súlyos mulasztásokkal és hibákkal megvádolva állott a parlamentális bizottság előtt. En nem vádoltként, hanem mint tanu jelentem meg a bizottság előtt. (Nagy zaj a szocialdemokratáknál.)

Esztergyálos: Még lehet vádolt.

Rakovszky belügyminiszter: A közvélemény és a nemzetgyűlés lesz hivatva ítéletet mondani, ha majd az egész anyag nyilvánosságra kerül. Tiszta lelkiismerettel állok ez elé a bíró elé. Azt mondja továbbá a képviselő ur: „Ez a védelem bizonyára olyan hamis lesz, mint azok az utlevelek, amelyekkel a frankhamisítók külföldre utaztak.” Az egész ország polgárságát hívom magam mellé tanubizonyosággul. Kérdem, hogy négy esztendővel ezelőtt, amikor ezt a helyet elfoglaltam, milyenek voltak az ország közállapottai.

Peyer: Az ön minisziertsege alatt voltak a merényletek!

Esztergyálos: A csongrádi bombákról beszéljen.

Rakovszky belügyminiszter: Minisziertsegem első idejében igazoltatták az embereket és merényleteket követtek el. Hosszu, szivós munkával azonban sikerült a rendet helyreállítani és ha az újabb politikai zavarok ezt a helyzetet fel nem dőlják, akkor ez a rend végleges lett volna. Az ország polgársága igazolhatja, hogy én az egyének megvédése érdekében megírtam a kötelességemet.

Hegyemegyi-Kiss Pál személyes kérdésben szólal fel: A belügyminiszter szerepének tisztázására a parlamentális bizottság hivatott. Hangsúlyozza, hogy ő a frankhamisítási ügyben az igazságot akarja kideríteni.

Gaál Gaszton félreértett szavainak megmagyarázása céljából bejelent, hogy tegnap, interpellációja előterjesztése során téves adattal állott elő; ezt kötelességének tartja helyreigazítani.

Azután áttért a Ház a napirendre: a mezőgazdasági népesség érdekelt szolgálati népiszkolák létesítéséről és fenntartásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására, amelyet Maday Gyula előadó ismertetett. Rámutatva arra, hogy a mezőgazdasági lakosság beiskolázása mennyire elsőrendű nemzeti feladat. Kéri a javaslat elfogadását.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter: Reméli, hogy a javaslatlaltal szemben, amely a magyar gyermekek érdekeit szolgálja, belátást, nyugalmat és pártatlanságot tanúsít a nemzetgyűlés. A népszövetségi főbiztos a folyó költségvetési évre június 1-éig a már megállapított kereteken belül kétféle aranykoronával nagyobb összeget bocsátott tárcája rendelkezésére. Az ezután következő három költségvetési évben a pénzügyminiszterrel és a főbiztossal történt megállapodás értelmében a beruházásokból is tízmillió aranykoronát fordít az állam népiszkolák létesítésére. 1930-ig 83800 tanterem és 1800 tanítói lakás épül. Az építkezések egyrésze már folyamatban van. 1928 júniusáig 1358 tanterem és 660 tanítói lakás épül fel. Nem a nemzet van az iskoláért, hanem az iskola a nemzetért. Nem zárkozik el a városok helyes iskolázatásától sem. A kultúrátarca mai helyzetében tényleg honvédelmi tárca. A javaslat elfogadását kéri.

Cserty József főleg a tanítók súlyos anyagi helyzetével foglalkozik. A tanítók nagyon rosszul vannak fizetve, anyagi gondokkal küzdenek és így nem is lehet eredményes munkát várni tőlük. Határozati javaslatot terjeszt elő, melyben azt kéri, hogy a községi és a felekezeti tanítók helyzetét

rendezzék, úgy hogy ez az állami tanítókéval mindenben egyenlő legyen.

Lovász János örömmel üdvözlö a javaslatot, mert úgy látja, hogy a javaslat módját nyújt arra, hogy kiemeljék a földmives népet abból az elhagyatottságból, amelyben évtizedeken át volt.

A Bécsben letartóztatott pénzhamisítókat nem magyar közbenjárásra bocsájtották szabadon.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A bécsi *Abend* azt a vádat közölte, hogy a Bécsben elfogott magyar pénz- és hitellevelehamisítók szabadonbocsátása érdekében magyar közbenjárás történt és hogy az ügyben német politikusok is közbenjártak. Ezügyben interpelláltak a bécsi parlamentben Risler képviselő és társai.

Waber alkancellár ma írásban adott választ Risler képviselőnek és társainak a Mészáros és társai ellen nyilvános hitellevelek hamisítása miatt indított büntelődjárás megszüntetése tárgyában beadott interpellációjára. A válasz szerint a tulajdonképpeni hamisítók Wollitz Vilmos és társai az ügy felderítésekor már elhagyták

Rothenstein Mór: Szükségesnek tartja úgy a falusi, mint a városi iskolák fejlesztését. A kormány iránt azonban bizalmatlan és ezért a javaslatot nem fogadja el.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után elnök az ülést újból megnyitja és kisorsolja Varga Gábor összehírdetelési ügyében az ítélő bizottságot. Ezután az elnök napirendi indítványt tett, melyet a Ház hozzászólás nélkül elfogadott.

Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítése után két órakor ért véget.

Nincsics szerb külügyminiszter vádja és hivatalos magyar cáfolat egy állítólag Szegeden történt dinárhamisításról.

Nincsics jugoszláv külügyminiszter a kisántant temesvári konferenciája után hosszabb nyilatkozatot tett a sajtó képviselőinek. Többek között azt a kijelentést tette, hogy Magyarországon 1920-ban dinárbankjegyeket hamisítottak és ez ügyben a vizsgálat lefolytatását a magyar hatóság megakadályozta. A miniszter szerint a nyomozás annak idején ugyanazon nyomokra vezetett, mint amelyek most a frankhamisítási ügygel kapcsolatban nyilvánosságra kerültek.

A nyilatkozattal szemben illetékes helyen a következőket jelentették ki:

— A Magyarországon, közelebből Szegeden 1920-ban forgalomba került egyes hamis dináros bankjegyek ügyében az SHS állam budapesti követe február 8-án jegyzékben kért tájékoztatást a magyar külügyminisztériumtól az annak idején folyamatban tett hatósági eljárás eredményéről. Az SHS kormány írásbeli jegyzéke, szemben a külügyminiszter kijelentésével, nem állítja azt, mintha a dinárbankjegyeket Magyarországon hamisították volna, valamint azt sem, mintha akkor a nyomozás során felderített nyomok a frankhamisításban szereplő személyekhez vezettek volna. Nevezetesen a jegyzékben felsorolt nevek között egy sincs, akiknek a frankhamisítás ügyében bárminő részük volna. Az 1920. évben megindult hatósági eljárás részleteinek teljes felderítése folyamatban van. Már most megállapítható azonban, hogy a szóbanlevő ügyben nemcsak rendőri nyomozás, hanem azt követően bírói eljárás indult meg, de ennek során a vizsgálati fogságba helyezett, illetve gyanúsított személyek ellen a szegedi törvényszék vizsgálóbírája az eljárást végzésileg beszüntette.

Ki kell emelni, hogy az SHS kormány a szóbanlevő ügy iránt a magyar külügyminisztériumnál mindeztideig egyáltalán nem érdeklődött, noha az eljárás során lefoglalt 27 darab hamis dinárbankjegyet az eljárás végleges beszüntetése után és e tények közlése mellett a belgrádi nemzeti bankhoz való eljuttatás végett a fennálló szokásoknak megfelelően az SHS kormánynak diplomáciai úton megküldték. (MTI.)

A kamarai választások ügyének tárgyalásához sürgősen hozzáfog az Ipartestület előljárósága.

Amikor a kereskedelmi miniszter az iparkamarai választásokat kiírta, a Szegedi Kereskedők Szövetségén kívül csak az Ipartestület egyes szakosztályai foglalkoztak a választás ügyével, anélkül, hogy az Ipartestület előljárósága napirendre tűzte volna a nagyfontosságú kérdés tárgyalását. Legutóbb a cipészek szakosztálya foglalkozott a kamarai választások ügyével és olyan vélemény is elhangzott, hogy „az előljáróság taktikai hallgatdsá ellenére is állandóan napirenden fogják tartani a kérdést”.

A cipészekszakosztály megmozdulása után az Ipartestület előljárósága is napirendre tűzte a

kamarai választások ügyét. A legutóbbi előljárósági ülésen az Ipartestület belső adminisztrációs ügyeinek letárgyalása után indítvány alapján hangzott el először a kamarai választások kérdése.

Az Ipartestület előljárósága Gadi József, Kertész József, Gombos István és Kiss Géza felszólalásai után elhatározta, hogy sürgősen tárgyalás alá veszi a kamarai választások kérdését. E célból elhatározták, hogy felszólítják az egyes szakosztályokat: küldjék ki kebelükből a bizottsági tagokat, akik néhány nap múlva megkezdik kandidálási munkájukat.

A paprikapiac válsága miatt kényszeregyezséget kért a Bokor Manó cég.

Negyven százalékot ajánlott fel a hitelezőknek.

Tegnapelőtt részletesen beszámolt arról a Délmagyarországi, hogy egy új gazdasági válság pusztító hulláma érte el Szegedet s a legutolsó időben a kényszeregyezségek száma ismét nagy emelkedést mutat az előző hónapokkal szemben; alig van nap, hogy négy-öt ismeretebb cég vagy vállalat ne kérné a kényszeregyezség megindítását. A mai napon ez a jelenség csak tovább folytatódott és az újabb kényszeregyezségek közül kiemelkedik a Bokor Manó-cég egyezségi kérelme. Ebből az ügyből

is látszik, hogy a válság ismét itt kísért a szegedi kereskedelmi élet fölött, amikor egyezséget kell kérnie egy olyan vállalatnak, amely fiatalúsága ellenére is életképesnek bizonyult, amikor a gazdasági helyzet is életképes volt.

Bokor Manó már régebbi idő óta dolgozik a paprikapiacra, ahol elsőrangú szakembernek ismerték. Amikor önállóította magát, mindenki tisztában volt azzal, hogy ez a cég életképes lesz. Így is volt mindeztideig. Bokor Manó nagy összeköttetésekre tett szert, deelőre